

навън и проклела: Човек да не остане в тази къща!”¹⁰ По принцип тътренето на краката навън е знак за разсипия, за разрушение и унищожение и обратно.¹¹ Според вярата народна, бащата кълне със свален калпак, а майката със свалена забрадка или пък с извадена дясна гърда. (Маринов 1981, 264) Този жест се асоциира с положение на траур, което категорично и недвусмислено показва, че родителят в състояние на възбуда не изключва и вариант с най-трагичен изход. (Христов 1992, 22) Само в с. Биково, информаторка потвърди, че майката, сваляйки забрадката, прави магия. Пак тя спомена, че друга жена хвърля камък и извиква: „Кога са върни камъка, тогаз и ти!”¹² Хвърлянето на камък показва по имитативен път не само негативно отношение към някого, но и смъртно наказание, защото сам по себе си той е натоварен със сила: с него се удря, наранява, убива – той е оръжие. (Бидерман 2003, 167) Възможно е изречените думи с лоша цел да се асоциират с хвърления камък в смисъл, че не могат да се върнат назад и е задействана програма за реализацията им. В тези случаи имаме дублиране на едно и също пожелание, изказано чрез два различни езика – с езика на словото и с езика на действието.

Поради голямата дистанция от времето на битуване, също така остава неизяснен и въпросът има ли значение в коя посока се обръща кълняция. От най-древни времена хората се прекланят на Слънцето и му отправят горещи молби, на изток, сутрин при изгрев-слънце. По-късно и в езическата и в християнската религия тази традиция се запазва. Предполагам, че е възможно такова обръщане на изток, придружено с кръстен или друг езически знак направен коленопреклонно. Друго важно според мен условие е произнасянето на името на адресата. В съответствие с народното вярване, изричането на собственото име на някой човек с недобра цел може да му нанесе непоправими последствия или вреди на физическо и психическо равнище. (Шишманов 1898, кн. 15, 531) Този факт е причина хората от древността да крият изключително ревниво названията си. Името, чрез трептенията на звуците, а по-късно чрез графичните знаци при изписването непрекъснато влияе на своя притежател. Емоцията, с която то е изричано – с гняв, радост или обич носи на адресата вложената енергия и закодираната в нея информация. Вероятно поради това много често е употребата на личното

10 Фирко Петров Стайков, 72 год. с. Горно Александрово.

11 Митко Койчев Димитров, 78 год. с. Горно Александрово

12 Мара Атанасова Николова, 78 год. с. Биково.